

Discursive Constructions in the Russian-Swedish Dictionary Database: A Case Study of *v tom-to i N*

Dmitrij Dobrovolskij, Ludmila Pöppel

Russian Academy of Sciences, Russian Language Institute; Stockholm University,
Department of Slavic and Baltic languages, Finnish, Dutch and German
e-mail: dm-dbry@yandex.ru, ludmila.poppel@slav.su.se

Abstract

The primary goal of the present study is to develop a new way for description of discursive units in a Russian-Swedish dictionary database which is currently under construction. Discursive units are important elements of communication but have not been fully described as yet. Using large text corpora for the empirical data we are going to analyze the type of construction *v tom-to i N / ε mom-mo u N* (that's [just] the N) which is realized in a wide variety of tokens and demonstrate that some tokens of the construction can be so frequent that they can be considered to be cognitively entrenched units and are preserved in memory as separate units of the language, i.e. phrasemes. Such units should be described as separate items of the lexicon. The task of the investigation is to refine our notions about the structural properties of *v tom-to i N / ε mom-mo u N* (that's [just] the N) and identify additional distinctive features of the construction which should be included in its lexicographic description.

Keywords: bilingual lexicography; phrasemes; parallel corpus; constructions; discursive units; Sketch Engine

1 Aims and Goals

The objective of the present paper is motivated by the lexicographical endeavors in which we are currently engaged, especially the project for developing a Swedish-Russian / Russian-Swedish dictionary database conducted at the Department of Slavic Studies at Stockholm University and the Russian Language Institute at the Russian Academy of Sciences. The main novelty of our dictionary is that it describes word classes that are very important for communication but have scarcely been treated in existing dictionaries. Here above all are meant the so-called discursive units – particles, focus constructions, sentential adverbs, etc.¹ Within this lexicographic project we are attempting to identify the specific contrastive features of yet undescribed units. We have treated some aspects of discursive units in previous publications (Dobrovolskij & Pöppel 2015a; 2015b).

In the present paper we analyze the construction *v tom-to i N / ε mom-mo u N* (that's [just] the N). Its basic structural feature is the presence of an open slot. The construction is realized in a wide variety of tokens such as *ε mom-mo u дело* (that's the whole thing), *ε mom-mo u вопрос* (that's the question), *ε том-то и беда* (that's the trouble), *ε том-то и итог* (that's the point), *ε том-то и проблема* (that's the problem), *ε том-то и ужас* (that's the whole horror), etc. Yet certain tokens of *v tom-to i N / ε mom-mo u N* (that's [just] the N) can be so frequent that there is a ground for considering them to be cognitively entrenched units and to describe them as separate items of the lexicon and not only as tokens of this construction. Lexicographic description of such constructions as *v tom-to i N / ε*

¹ For descriptions of Russian discursive words see especially (Baranov, Plungjan & Raxilina 1993) and (Kiseleva & Paillard 1998; 2003), which are specifically devoted to this layer of the lexicon.

том-то и N (that's [just] the N) must therefore take into account these specific features. Using relevant lexicographic information, text corpora, including parallel corpora,² we shall study the frequency and hence the cognitive entrenchment of word combinations by empirical methods, particularly quantitative analysis³ in order to identify additional specific features that need to be included in the lexicographical description of the construction.

2 *V tom-to i N: Semantics*

The meaning of the construction can be described as 'what the speaker determines to be the most important element in the interlocutor's utterance, that which is crucial to an adequate understanding of a given situation.' When used as a matrix clause the construction focuses on what is going to be said in the subordinate clause. Cf. (1) and (2).

(1) Он газету закрывает, а мы рукописи собираем. И платим, пока есть чем. Деньги уж тоже ничего не стоят... Меняют бумагу на бумагу, но *в том-то и смысл!* [Дмитрий Быков. Орфография (2002)]

He closes the newspaper, and we gather up the manuscripts. And we pay while we still have the money. Money, after all, is also worthless... We exchange paper for paper, but *that's the whole point!*⁴

In (1) the speaker stresses that changing paper for paper, i.e. cheap money for manuscripts is the real meaning of the situation.

(2) – *В том-то и дело*, что паники никакой нет! [Марина Ахмедова. Понять дракона (2011)]
“*The point is that there is no panic!*”

In (2) *в том-то и дело* focuses on what will be said in the subordinate clause, in this case the absence of panic, which from the speaker's perspective is the most important element of the utterance.

3 Lexicographic Information

We checked descriptions of *v tom-to i N* / *в том-то и N* (that's [just] the N) in a number of well-known dictionaries (MAS; BTS). Lubensky (2013: 142) interprets this construction as 'that is the main point, the most important factor' and translates it into English as *that's just (precisely); that's (just) it <the thing, the problem, the trouble>; that's the whole point; (and) that's the problem <the trouble>; that's the whole point; the whole point is that...* Two ways of filling slot N are provided: *дело* (matter) и *штука* (thing).

The bilingual Russian-Swedish dictionary (Birgegård & Sharapova Marklund 2010: 123) treats only one realization of the construction *в том-то и дело*: *just det, det är just så det är, det är just det saken handlar om*. There are other equivalents that are not considered in this dictionary (cf. the draft below of the corresponding dictionary entry). Above all, however, we must address how contemporary usage fills slot N of the construction *v tom-to i N* / *в том-то и N* (that's [just] the N).

² Because there was an insufficient number of examples in the parallel Russian-Swedish corpus, we have in addition surveyed native speakers.

³ See for this notion, above all, (Langacker 1987; Schmid 2007).

⁴ The English translation is included for the sake of understanding.

4 Data

The empirical data have been collected from the corpus query system Sketch Engine, subcorpus ruTenTen [2011], which contains more than 18 billion tokens. This made it possible to find all instances of the construction *v tom-to i N / в том-то и N* (that's [just] the N) and obtain statistically representative data. The Russian National Corpus (RNC) containing about 500 million tokens was used for comparison. We searched Sketch Engine for *v tom-to i N / в том-то и N* (that's [just] the N), where N is a noun in all forms of gender and number. Cf. Figures 1, 2 and 3.

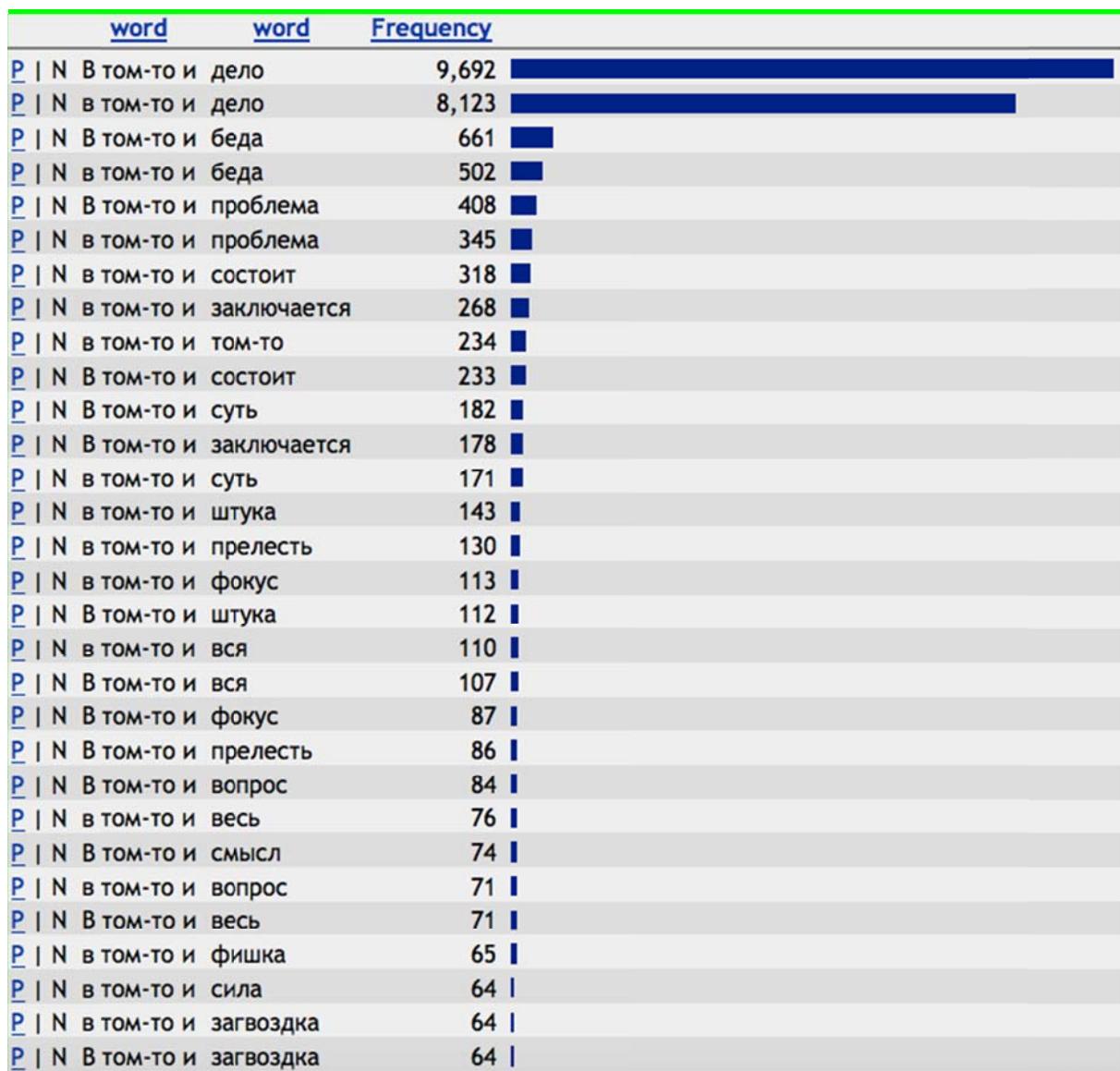

Figure 1: *V tom-to i N / в том-то и N* (that's [just] the N): frequency graph.

P N	В том-то и фишка	63
P N	в том-то и парадокс	62
P N	в том-то и смысл	57
P N	В том-то и ужас	57
P N	в том-то и в	54
P N	В том-то и сила	53
P N	в том-то и соль	51
P N	В том-то и все	47
P N	в том-то и заключалась	44
P N	в том-то и была	44
P N	В том-то и была	44
P N	в том-то и особенность	42
P N	В том-то и парадокс	42
P N	В том-то и прикол	40
P N	В том-то и горе	40
P N	в том-то и прикол	39
P N	в том-то и ужас	37
P N	в том-то и секрет	37
P N	в том-то и разница	34

Figure 2: *V tom-to i N / в том-то и N* (that's [just] the N): frequency graph.

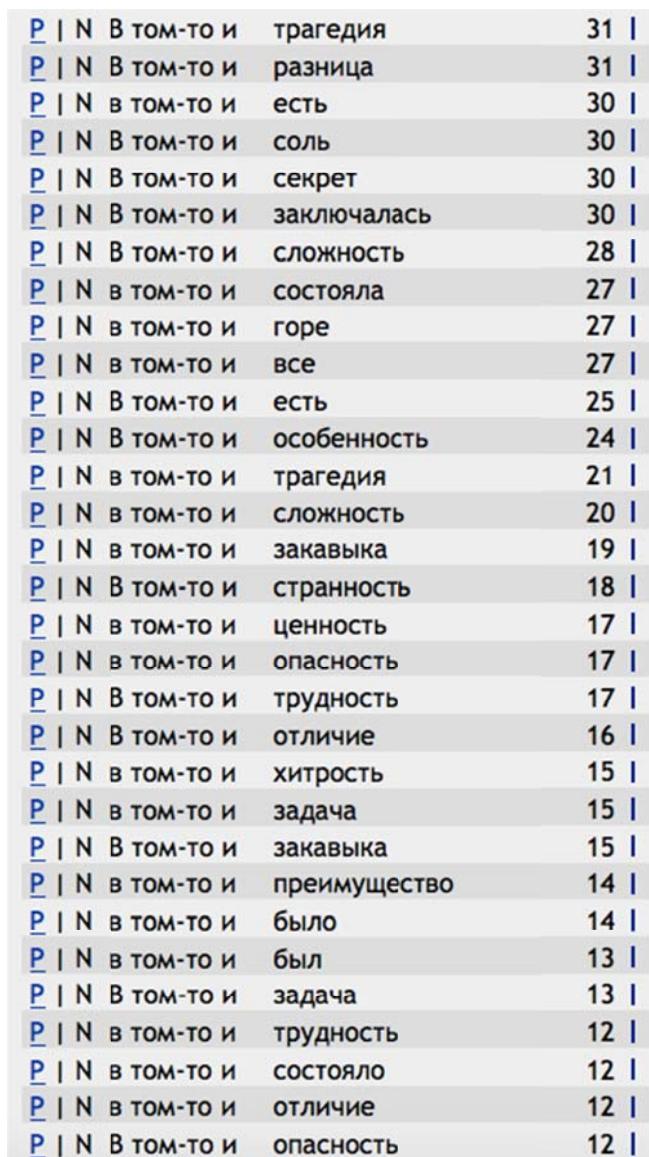

Figure 3: *V tom-to i N / в том-то и N* (that's [just] the N): frequency graph.

The search system singles out variants with various punctuation marks and arranges them in different lines. A separate search was also done for each variant of the construction *в том-то и дело* (that's [just] the matter), *в том-то и беда* (that's [just] the trouble), etc. We processed our findings manually to avoid information noise.

5 Results

The results showed different frequencies of occurrences for the same fillers but the distribution of fillers was in the same proportion. On the basis of the results obtained by the manual search, a frequency graph was constructed. Cf. Table 1.⁵

Word	Separate utterance	Matrix construcrion	Total
дело (matter/point)	4312	13531	17843
беда (trouble)	410	753	1163

⁵ The tables show only 30 most frequent fillers of N.

проблема (problem)	301	457	758
суть (essence)	174	179	353
штука (thing, point)	77	178	255
прелесть (charm)	176	40	216
фокус (trick)	54	146	200
вопрос (question)	124	31	155
смысл (meaning)	106	26	132
фишка (point/thing)	47	81	128
загвоздка (point/thing)	76	52	128
сила (force)	103	14	117
парадокс (paradox)	47	57	104
ужас (horror)	42	52	94
соль (point/essence)	34	47	81
прикол (fun)	31	50	81
горе (misfortune)	36	31	67
секрет (secret)	49	18	67
особенность (feature)	65	1	66
разница (difference)	43	22	65
трагедия (tragedy)	29	23	52
сложность (difficulty)	30	18	48
закавыка (problem)	12	22	34
опасность (danger)	24	5	29
трудность (difficulty)	18	11	29
ценность (value)	26	2	28
задача (task)	27	1	28
отличие (difference)	28	0	28
странный (strange thing)	19	6	25
преимущество (advantage)	23	0	23
Total	6543	15854	22397

Table 1: 30 most frequent fillers of N.

We have found totally 22397 examples with *v tom-to i N / в том-то и N* (that's [just] the N) for 30 most frequent occurrences. The results showed that in the construction *v tom-to i N / в том-то и N* (that's [just] the N) the most frequent filler of the N slot by a huge margin is *дело* (matter/point) (17843), followed by *беда* (trouble) (1163), *проблема* (problem) (758), *суть* (essence) (353), *штука* (thing/point) (255), *прелесть* (charm) (216), *фокус* (trick) (200), *вопрос* (question) (155), *смысл* (meaning) (132), *фишка* (point/thing) (128), *загвоздка* (point/thing) (128), *сила* (force) (117), *парадокс* (paradox) (104), *ужас* (horror) (94), *соль* (point/essence) (81), *прикол* (fun) (81), *горе* (misfortune) (67), *секрет* (secret) (67), *особенность* (feature) (65), *разница* (difference) (65), *трагедия* (tragedy) (52), *сложность* (difficulty) (48), *закавыка* (problem) (34), *опасность* (danger) (29), *трудность* (difficulty) (29), *ценность* (value) (28), *задача* (task) (28), *отличие* (difference) (28), *странный* (strange thing) (25), *преимущество* (advantage) (23).

6 Discussion

Analysis of the empirical data collected from the corpus query system Sketch Engine showed that the structure of constructions of this type is even more complex. The filler of the N slot is always an abstract noun pointing to a serious, problematic factor in the situation. All concrete nouns occurring in this position are used metonymically or metaphorically in an abstract sense. In the group of constructions *v tom-to i N / в том-то и дело* (that's the point) (17843 hits, 1.00 per million). We also obtained a

long list of isolated hits, e.g., *в том-то и кошмар / изюм / пафос / сказка / бессмыслица* (that's the nightmare / thing / pathos / fun / story / nonsense). Between the nucleus and the sporadic occurrences there is a gray zone ranging from 87 to 10 hits: e.g. *в том-то и прикол / ужас / ценность / хитрость / опасность / штучка* (that's the fun / horror / value / trick / danger / thing) which confirms the idea about the quantitative spread between entrenched fillers and other N. Analysis of the RNC materials generally confirmed the findings from ruTenTen. This is especially obvious with respect to the frequency of *в том-то и дело* (that's the point) (979 out of a total of 1466 hits). The analyzed data obtained from the corpus query system Sketch Engine showed that with the exception of 3 tokens – *вопрос* (question), *смысл* (meaning), *прелест* (charm) – matrix constructions are considerably more frequent than separate utterances. The total amount of matrix constructions for the 30 most frequent tokens is 15854, for separate utterances 6543.

7 Conclusion

It might seem that if a language has a construction pattern with an open slot, this slot could be filled by any word that satisfies the requirements of syntactic structure and semantic class. This is generally true, but analysis shows that in certain cases there is considerable quantitative spread in the occurrence of one or another filler. In other words, certain fillers are clear favourites. The construction essentially allows considerable variation, but usage clearly prefers very specific words in this position. This finding is extremely important for lexicography, including bilingual dictionaries. A dictionary should not simply offer the user information about the form and semantics of a given construction pattern, but also indicate how usage prefers to realize it.

8 References

- Baranov, A. N., Plungjan, V. A. & Raxilina, E. V. (1993). *Putevoditel' po diskursivnym slovam russkogo jazyka*. [Guide to Russian discursive words] Moskva: Pomovski & Partner.
- Birgegård, U. & Sharapova Marklund, E. (Eds.). (2010). *Norstedts ryska ordbok: rysk-svensk, svensk-rysk* [Norstedt's Russian dictionary: Russian-Swedish, Swedish-Russian]. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.
- BTS – *Bol'soj tolkovyj slovar' russkogo jazyka* [Comprehensive explanatory dictionary of Russian]. (2002). S. A. Kuznecov (Ed.). Sankt-Peterburg: Norint.
- Dobrovolskij, D. & Pöppel, L. (2015a). Corpus perspectives on Russian discursive units: semantics, pragmatics and contrastive analysis. In J. Romero-Trillo (Ed.). *Yearbook of corpus linguistics and pragmatics*. Springer International Publishing, pp. 223-241.
- Dobrovolskij, D. & Pöppel, L. (2015b). Pragmatic potential of Russian discursive units: a constructional approach. In *Zeitschrift für Slawistik*, 60 (4), pp. 613-628.
- Kiseleva K. L. & Paillard, D. (Eds.). (1998). *Diskursivnyje slova russkogo jazyka: opyt kontekstno-semanticeskogo opisanija*. [Russian discursive words: An attempt at a context-semantic description]. Moskva: Metatekst.
- Kiseleva K. L. & Paillard, D. (Eds.). (2003). *Diskursivnyje slova russkogo jazyka: kontekstnoe var'irovanie i semantičeskoe edinstvo*. [Russian discursive words: contextual variation and semantic invariance] Moskva: Azbukovnik.
- Langacker, R. W. (1987). *Foundations of Cognitive Grammar. Vol. 1, Theoretical Prerequisites*. Stanford, CA: Stanford University Press.

- Lubensky, S. (2013). *Russian-English Dictionary of Idioms*. New Haven: Yale University Press.
- MAS – *Malyj akademicheskij slovar'*. (2007). Slovar' russkogo jazyka v četyrekh tomakh [Dictionary of Russian in four volumes]. 3-e, stereotip. izd. Moskva: Russkij jazyk.
- Schmid, H. J. (2007). Entrenchment, salience, and basic levels. In D. Geeraerts & H. Cuyckens (Eds.). *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics*. Oxford: Oxford University Press, pp. 117–138.

Acknowledgements

This paper is based on the work supported by the RGNF under Grant 16-04-00291.

Appendix

In addition to constructions of the type *v tom-to i N / в том-то и N*, there is a group of constructions in Russian that are similar in form and meaning based on the pattern *to-to i N, V, Predicative / mo-mo u N, V, Predicative*. It is expedient to consider these two groups together. Therefore we conclude with the following two drafts of dictionary entries from the Russian-Swedish and Swedish-Russian Database.

- *в том-то и N*

‘det som talaren anser vara det viktigaste elementet i samtalsdeltagarens uttalande, det som är avgörande för uppfatta en situation på ett korrekt sätt’.

De vanligaste förekomsterna:

в том-то и дело just det, precis, exakt, det är just så det är; – Ты спас мне жизнь. – Ну да. Теперь мы квиты. – В том то и дело. [Sketch Engine] – Du räddade mitt liv. – Jo, så nu är vi kvitt. – Exakt. *в том-то и дело, что...* det är just det att..., saken är just den att...; В том-то и дело, что он действовал по закону! [A. Тарасов. Миллионер] Saken är just den / Det är just det att han handlade enligt lagen.

в том-то и беда det är just det som är det tråkiga/sorgliga/värsta; – Но мы все-таки умрем. – В том-то и беда. [Sketch Engine] – Men vi kommer ju ändå att dö. – Det är just det som är det sorgliga. *в том-то и беда, что...* det tråkiga/sorgliga/värsta är (ju, just) att... Но в том-то и беда, что люди гибнут. Det värsta är att folk dör.

в том-то и проблема det är just det som är problemet; – А если разговариваете на разном языке? – В том-то и проблема. [Sketch Engine] – Men om ni talar olika språk? – Det är just det som är problemet.

в том-то и проблема, что... det är just det som är problem att.../ problemet är att.../ problemet är bara att... В том-то и проблема, что у меня нет времени ждать. Problemet är just att jag inte har tid att vänta.

в том-то и штука det är just det som är grejen/frågan/saken;

в том-то и штука, что... det är det som är grejen/frågan/saken att..., grejen/frågan/saken är (just den) att...; В том-то и штука, что трудно угадать последствия. [B. Маканин. Человек свиты] Saken är den att det är svårt att förutse konsekvenserna.

в том-то и суть det är just det som är grejen/frågan/saken;

в том-то и суть, что... det är det som är frågan/saken att..., frågan/saken är (just den) att...

в том-то и прелесть, в том-то и прелесть, что... det bästa är att..., det fina (i kråksången) är att... В том-то и прелесть, что этот микрофон собирается за 15 минут. Det fina med den här mikrofonen är att den kan sättas ihop på 15 minuter. [Sketch Engine]

в том-то и фокус det är just det som är kruket; – Правдоподобно ли это? – Конечно, нет. Но в

том-то и фокус. – Är det trovärdigt? – Naturligtvis inte. Men det är just det som är kruxet. *в том-то и фокус, что...* kruxet är just att..., det är det som är kruxet att... В том-то и фокус, что это не фото, а очень точный рисунок. Kruxet är just att det inte är ett foto utan en mycket exakt ritning.

- *mo-mo и N, V, Predikativ*

‘det som talaren anser vara det viktigaste elementet i samtalsdeltagarens uttalande, det som är avgörande för att uppfatta en situation på ett korrekt sätt’. Ofta fokuseras det på polemiska elementet.

mo-mo и N (substantiv och pronomen)

Den vanligaste förekomsten:

(вот) *мо-мо и оно* just det; precis; exakt; jo; det är just det; det är just så det är;

(вот) *мо-мо и оно, что...* det är just det att; just det att. – Что это такое? – спросил он, когда зажегся свет. – На рекламу не очень похоже. Морковин довольно улыбнулся. – Вот то-то и оно, что не похоже, – сказал он. [В. Пелевин. Generation "П"] – Vad är det där? frågade han när ljuset tändes. Inte särskilt likt reklam. Morkovin log belåtet.– Just det, att det inte liknar, sa han.

Andra förekomster:

мо-мо и беда (föräldr.) det är just det som är bekymret/problemet/tråkigt; det är det förfärliga;

мо-мо и беда, что... det är just det som är bekymret/problemet/tråkigt att...; det tråkiga är bara att...; tyvärr är det så att...; synd bara att... – А кто-нибудь, кроме вас, видел этого консультанта? – То-то и беда, что только я и Берлиоз. [М. Булгаков. Мастер и Маргарита] – Var det någon annan än ni som såg den här konsulten? – Det är just det som är bekymret att det bara var jag och Berlioz; – Как они вас знают! – сказал Ромашов. – Да... знают. – Рафальский вздохнул и покачал головой. – А вот то-то и беда, что мы их не знаем. [А. И. Куприн. Поединок] – De känner er så bra! Ja,... det gör de. – Rafalskij suckade och skakade på huvudet. – Synd bara att vi inte känner dem.

мо-мо и дело (föräldr.) just det;

мо-мо и дело, что... det är just det att; – Всегда ли эти траты бывают оправданными? – То-то и дело, что нет. [Sketch Engine]. – Är dessa utgifter alltid befogade? – Det är just det att de inte är det.

то-то и V

мо-мо и есть just det; det är just så det är;

мо-мо и есть, что... det är just det att; just det att. (föräldr.) – Ты только взял чужую мысль, но изуродовал ее и хочешь прилагать к неприложимому. – Да я тебе говорю, что это не имеет ничего общего. [...]. – То-то и есть, ты взял чужую мысль, отрезал от нее все, что составляет ее силу, и хочешь уверить, что это что-то новое, [...].[Л. Н. Толстой. Анна Каренина]. – Du har bara tagit någon annans tanke och förvrängt den och nu vill du tillämpa den där den inte alls är tillämplig. – Men jag säger att det inte finns något gemensamt här. [...] – Det är just det jag menar, du har tagit någon annans tanke, skurit bort allting som ger den styrka och sedan envisas du med att påstå att du har kommit på något nytt [...].

то-то и Predikativ

мо-мо и видно det märks; det syns; man ser det; det ser man ju; – У тебя-то все в порядке? – Нормально, – сказала Нина, тяжело вздохнув. – То-то и видно. Опять с Антоном поцапались? [Sketch Engine]. – Är allt ok med dig? – Det är ok, – sade Nina och suckade tungt. – Jo, jag ser det.

Har du bråkat med Anton nu igen?

то-то и видно, что... det märks att; det syns att; – Ты вообще чем думала? – Я не думала, – тихо отозвалась Ксенька. – То-то и видно, что не думала, – покачал Павел Николаевич головой. [С. Таранов. Черт за спиной] – Vad tänkte du egentligen med? – Jag tänkte inte efter, – svarade Ksenja tyst. – Det märks att du inte tänkte efter, – sade Pavel Nikolaevič och skakade på huvudet.

то-то и плохо det är/var synd/tråkigt; det är synd det; det är det som är dumt; – Если бы я мог выбирать, я бы из всех девушек на свете выбрал только ее. – Но тебе не нужно выбирать. – То-то и плохо. [Sketch Engine]. – Om jag kunde välja skulle jag av alla flickor välja bara henne. – Men du behöver inte välja. Det är just det som är det tråkiga.

то-то и плохо, что... det var synd/tråkigt att; vad synd att. – Но мы не об этом разговариваем. – Вот то-то и плохо, что не об этом. [Sketch Engine]. – Men det är inte det vi talar om. – Och det är ju synd.

то-то и обидно det är/var synd/tråkigt; vad synd; det är det som är synd/tråkigt;

то-то и обидно, что... vad synd att; det är det som är synd/tråkigt att; jag är ledsen att; – Если в тот раз тебе показалось что-нибудь обидное в моих словах, ты меня прости. Я не хотела тебя обижать. – Вот *то-то и обидно, что* даже не хотела! [Ф. Кнопре. Каменный венок] Om du tyckte att det var något kränkande i mina ord, förlåt mig. Jag ville inte sårta dig. – *Jag är ledsen att* du inte ens ville det!

On the basis of this example we have attempted to show the presentation of discursive words and constructions in our database.